

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม

ฉบับที่ ๖ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

จุลสารข่าววินัยและคุณธรรม ฉบับนี้ขอแนะนำความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย ผู้สนใจสามารถเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ของกลุ่มเสริมสร้างวินัยและระบบคุณธรรม และดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ <https://www.discipline-ops.com/>

กรณีตัวอย่างการกระทำผิดวินัย

ปลอมลายมือชื่อ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงแห่งหนึ่ง ได้ดำเนินการจ้างเหมานายดำและนายแดง ให้ปฏิบัติหน้าที่พนักงานสนับสนุนปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลงแห่งหนึ่ง เป็นระยะเวลา ๑๐ เดือน ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ เดือนละ ๖,๕๐๐ บาท (หกพันห้าร้อยบาทถ้วน) ต่อคน รวมเป็นเงินจำนวน ๖๕,๐๐๐ บาท (หกหมื่นห้าพันบาทถ้วน) ต่อคน โดยให้ปฏิบัติงานที่หน่วยควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลง ซึ่งมีนายเขียว ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วย และได้แต่งตั้งให้ นายหนึ่ง นายสอง และนายสาม

เป็นคณะกรรมการตรวจรับจ้างเหมา และให้นายเขียว เป็นผู้ควบคุมงาน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ นายสาม ได้ลาออกจากราชการเพื่อไปประกอบธุรกิจส่วนตัว จึงแต่งตั้งให้นายสี่ เป็นกรรมการตรวจรับจ้างเหมาแทน โดยในการปฏิบัติหน้าที่ของนายดำ นั้น นายดำ ปฏิบัติหน้าที่ได้เพียง ๔ - ๕ เดือน เท่านั้น คือ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘ หลังจากนั้นตั้งแต่มิได้ปฏิบัติงานตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ นายดำ ไม่ได้มาปฏิบัติหน้าที่อีกเลย แต่นายเขียว ได้จัดทำใบส่งงานและหลักฐานการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างเหมาของนายดำ และปลอมลายมือชื่อของคณะกรรมการตรวจรับจ้างเหมาทั้ง ๓ ราย ในเอกสารใบตรวจรับจ้างเหมารับรองว่า นายดำ ได้ดำเนินการส่งมอบงานถูกต้องครบถ้วนทุกประการ และส่งเบิกที่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลง เพื่อขออนุมัติเบิกจ่าย จึงยังคงมีการเบิกจ่ายเงินค่าจ้างเหมาให้นายดำอยู่ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๘ จนถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ รวมเป็นเงิน ๒๖,๐๐๐ บาท (สองหมื่นหกพันบาทถ้วน) โดยในการจ่ายเงินค่าจ้างเหมาจะเป็นการโอนเข้าบัญชีธนาคารของนายดำ และนายดำ จะโอนเงินคืนมาให้นายเขียว โดยเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๘ นายดำ ได้โอนเงินคืนให้เดือนละ ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาทถ้วน) เดือนสิงหาคม ๒๕๕๘ โอนให้ ๓,๕๐๐ บาท (สามพันห้าร้อยบาทถ้วน) ซึ่งนายเขียว อ้างว่านำใช้จ่ายเป็นค่าซ่อมเครื่องฟนสารเคมีซึ่งมีอายุการใช้งานนานกว่า ๔๐ ปี แล้ว และมีความจำเป็นต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่เป็นประจำ ซึ่งเคยของบประมาณในการซ่อมแซมแล้วแต่ไม่มีงบประมาณในการซ่อม จึงนำค่าจ้างของนายดำ มาเป็นค่าใช้จ่ายในการซ่อม และวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ นายเขียว ได้นำเงินจำนวน ๒๖,๐๐๐ บาท (สองหมื่นหกพันบาทถ้วน) มาคืนให้แก่ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ นำโดยแมลง

พฤติการณ์จึงเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๕ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษปลดนายเขียว ออกจากราชการ

ปลอมจนติดคุก

นางสวย ข้าราชการ ถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดกรณีทำปลอมขึ้นแต่บางส่วนในโฉนดที่ดินโดยเพิ่มเติมข้อความในสารบัญชีการจดทะเบียนด้านหลังโฉนดระบุว่าเจ้าของที่ดินยกที่ดินเนื้อที่ ๙ ไร่ให้แก่นางสวย และปลอมลายมือชื่อเจ้าพนักงานที่ดินและตราประทับของสำนักงานที่ดินจังหวัด หลังจากนั้นได้นำโฉนดที่ดินดังกล่าวไปเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินจากนายหล่อจำนวน ๗๐๐,๐๐๐ บาท ในชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น นางสวย ให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ๓ ปี โดยไม่รอการลงโทษ นางสวยอุทธรณ์คำพิพากษาขอให้รอการลงโทษ แต่ศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาแล้วเห็นว่าโฉนดที่ดินเป็นเอกสารสำคัญของทางราชการที่ออกให้แก่ประชาชนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็น

พยานหลักฐานในการแสดงความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน การที่จำเลยนำโฉนดที่ดินของบุคคลอื่นมาทำปลอมขึ้นบางส่วนแล้วนำไปแสดงแก่บุคคลอื่นเพื่อให้เข้าใจว่าจำเลยเป็นเจ้าของที่ดินดังกล่าว เป็นการกระทำที่กระทบต่อความเชื่อถือของประชาชนผู้สุจริต ทั้งเป็นการกระทำที่มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตนโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายที่เกิดแก่ทางราชการและเจ้าของที่ดิน พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่องร้ายแรง แม้จำเลยได้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายแล้วบางส่วนจนผู้เสียหายพอใจและจำเลยมีภาระเลี้ยงดูครอบครัวก็ยังไม่เห็นเหตุอันควรปรานีที่จะรอการลงโทษ ศาลอุทธรณ์ภาคพิพากษาให้จำคุก ๑ ปี ไม่รอการลงโทษ จำเลยขออุทธรณ์ยื่นฎีกา แต่ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาต คดีจึงถึงที่สุด

พฤติการณ์ของนางสวย ดังกล่าว เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และฐานกระทำความผิดอาญา จนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือรับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก ตามมาตรา ๘๕(๔) และมาตรา ๘๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

โครงการลม...

โครงการลม

นางส้มเกลี้ยง ข้าราชการ ขณะปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสถานีอนามัย ได้รับอุดหนุนเงินงบประมาณเพื่อให้ดำเนินโครงการและรับผิดชอบโครงการ นางส้มเกลี้ยง ได้จัดทำโครงการและจัดทำหลักฐานการเบิกจ่ายเงินตามโครงการเป็นเท็จโดยไม่ได้มีการดำเนินโครงการและจ่ายเงินจริง คือ โครงการพัฒนาศักยภาพชมรมสร้างสุขภาพตำบล จำนวน ๕๑,๐๐๐ บาท และโครงการแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับ จำนวน ๘,๐๐๐ บาท นางส้มเกลี้ยง ได้จัดทำหลักฐานการเบิกจ่ายเงินทั้งสองโครงการเป็นเท็จ เช่น ค่าจ้างเหมาจัดทำอาหารว่าง ค่าวิทยากร ค่าจัดทำแบบบันทึกการออกกกำลังกาย ค่าอุปกรณ์ ค่าจ้างเหมาจัดสถานที่ และจัดกิจกรรมการประกวดชมรมสร้างสุขภาพ ค่าล้างรูป ค่ารางวัลในการประกวดชมรมสร้างสุขภาพ และค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ เป็นต้น

พฤติการณ์ของนางส้มเกลี้ยง ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา ๘๕(๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงโทษไล่ออกจากราชการ

เกร็ดความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบ

ข้าราชการ “คืนเงิน” ที่ “เรียกรับ” ไปแล้ว ... ความผิดสำเร็จไม่ใช่เหตุผลหย่อนโทษ !

ข้าราชการที่มีพฤติกรรม การ “เรียกรับเงิน” โดยอาศัยอำนาจหรือหน้าที่ในตำแหน่งราชการ ถ้าต่อมาได้คืนเงินให้กับผู้ถูกเรียกไปแล้ว ... จะถือเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงและเป็นความผิดวินัย ร้ายแรงหรือไม่ ?

คดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้มีคำตอบ ... ครับ !!

ข้อพิพาทในคดีนี้ เป็นเรื่องของข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเป็นลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการ ถูกร้องเรียน (โดยผู้ถูกเรียกรับเงิน) ว่าก่อนและหลังการสอบได้เรียกรับเงินจากผู้เข้าสอบ (รวมทั้งผู้ร้องเรียน) และได้ให้ข้อสอบและบอกคำตอบข้อสอบให้แก่ผู้สมัครสอบคัดเลือกหลายราย

พยานหลักฐานจากการสอบสวนข้อเท็จจริงและการสอบสวนทางวินัย ฟังได้ว่าข้าราชการผู้นี้มีพฤติการณ์ตามที่ถูกร้องเรียน ... ผู้มีอำนาจจึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ... ครับ

ข้าราชการ...

ข้าราชการดังกล่าว (ผู้ฟ้องคดี) เห็นว่า คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการดังกล่าว ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงยื่นฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีการเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการ โดยกล่าวอ้างว่า ไม่ได้มีเจตนาในการเรียกรับเงิน เพียงแต่เป็นการพูดล้อเล่น ทั้งเป็นเงินจำนวนเล็กน้อยเพียง ๕,๐๐๐ บาท และในห้องสอบมีกรรมการหลายคนจึงไม่สามารถบอกค่าเฉลยข้อสอบได้ นอกจากนี้ ได้โอนเงินคืนแล้วเพื่อชำระหนี้...

ข้อกล่าวอ้างฟังได้หรือไม่ ?

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสอบคัดเลือกฯ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ดำเนินการสอบคัดเลือก โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และเมื่อพิจารณาจากถ้อยคำพยานจากการสอบสวนทางวินัย พยานทุกคนล้วนเป็นประจักษ์พยาน ซึ่งเป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองและให้การสอดคล้องต้องกันว่า ผู้ฟ้องคดีเรียกรับเงินจากผู้สมัครสอบและนำแบบคำถามไปให้ผู้เข้าสอบและบอกค่าเฉลยข้อสอบก่อนเข้าห้องสอบและในขณะสอบ เมื่อพยานไม่มีเหตุโกรธแค้นหรือโกรธเคืองกันมาก่อน ไม่ปรากฏว่า ถูกบังคับขู่เข็ญเพื่อให้ถ้อยคำปรักปรำผู้ฟ้องคดี อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีให้การขัดแย้งกันเกี่ยวกับเหตุผลของการโอนเงินคืนว่าเป็นการจ่ายเพื่อเป็นค่าน้ำมันจึงไม่มีน้ำหนักรับฟังได้ พฤติการณ์จึงเป็นการกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังนั้น คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากนี้ ศาลปกครองสูงสุด ยังได้วางหลักการสำคัญเพื่อเป็นแนวทางประกอบการใช้ดุลพินิจไว้ว่า (๑) แม้ข้าราชการที่เรียกรับเงินจะคืนเงินให้แก่ผู้ถูกเรียกรับเงินแล้วก็ไม่มีความผิดอันควรลดหย่อนโทษ เพราะการกระทำได้เสร็จสิ้นเป็นความผิดแล้ว (๒) การเรียกรับเงินไม่จำเป็นว่าจะเกิดขึ้นก่อนสอบ แต่อาจเกิดขึ้นหลังการสอบแต่ก่อนที่จะมีการประกาศรายชื่อผู้สอบคัดเลือกได้ (๓) จำนวนเงินจะมากหรือน้อย ก็ถือเป็นการกระทำโดยทุจริต (๔) ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการผู้เรียกรับเงินมิใช่ข้อสาระสำคัญ

คดีนี้จึงถือเป็นบรรทัดฐานให้ข้าราชการทุกคนจะต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งประชาชนผู้ที่ติดต่อราชการไม่ว่าด้วยเรื่องใด จะต้องไม่สนับสนุนให้ข้าราชการกระทำผิดวินัยด้วยการให้ผลประโยชน์ใด ๆ โดยมิชอบด้วยเช่นกัน

(อุทธรณ์คดีปกครอง ศาลปกครอง (admincourt.go.th))

ความไม่เป็นกลางของเจ้าหน้าที่ กรณีประธานกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เข้าร่วมประชุม อ.ก.พ. กรม

แม้ว่าการดำเนินการสอบสวนทางวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน หรือตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะไม่ปรากฏบทบัญญัติใดที่บัญญัติถึงกรณีความไม่เป็นกลางของเจ้าหน้าที่ไว้ แต่เมื่อการพิจารณาความผิดทางวินัย ถือเป็นการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงต้องนำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาบังคับใช้เพื่อประกันความเป็นธรรมให้กับคู่กรณีในกระบวนการพิจารณาทางปกครอง

ดังนั้น...

ดังนั้น การพิจารณาความไม่เป็นกลาง
ของเจ้าหน้าที่จึงต้องพิจารณาตามมาตรา ๑๓
หรือมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังเช่น
กรณีที่มีการกล่าวหาว่าข้าราชการกระทำผิดวินัย
อย่างร้ายแรงและมีการดำเนินการทางวินัยตามขั้นตอน
และกระบวนการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จนกระทั่งมีคำสั่ง
ลงโทษไล่ออกจากราชการ แต่ปรากฏว่าหนึ่งใน
อนุกรรมการข้าราชการพลเรือน (อ.ก.พ.) ซึ่งมีอำนาจ

หน้าที่ในการพิจารณาผลการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนเป็นคนเดียวกับประธาน
คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงและได้เข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาความผิดทางวินัยในเรื่อง
เดียวกันด้วย จะถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีเหตุอันมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครอง
ไม่เป็นกลาง ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
อันเป็นเหตุให้คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยกรณีดังกล่าวในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๗๙๕/
๒๕๕๕ โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกฟ้องคดี (อธิบดีกรมการจัดหางาน) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีกรณีถูกกล่าวหาว่าเป็นบุคคลที่เรียกรับเงินจากนายจ้าง
คนงานต่างด้าว โดยมีนาย พ. เป็นประธานกรรมการสอบสวน และคณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นว่า
ผู้ฟ้องคดี ได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงควรลงโทษไล่ออกจากราชการ หลังจากผู้ถูกฟ้องคดีได้รับรายงาน
แล้วก็ได้ส่งเรื่องให้ อ.ก.พ. กรมการจัดหางานพิจารณา ซึ่งในการประชุม อ.ก.พ. กรมการจัดหางาน นาย พ.
ได้เข้าประชุม ในฐานะ อ.ก.พ. กรมการจัดหางานด้วย และที่ประชุมมีมติให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ
ผู้ถูกฟ้องคดี จึงมีคำสั่งตามมติดังกล่าว

ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับมติ จึงได้อุทธรณ์คำสั่งต่อ ก.พ. และหลังจาก ก.พ. มีมติ ยกอุทธรณ์
ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่ง ลงโทษไล่ออกจาก
คดีออกจากราชการ เนื่องจากเห็นว่า การสอบสวนไม่เป็นธรรมต่อผู้ฟ้องคดี

คดีนี้ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาว่า มติ อ.ก.พ. กรมการจัดหางาน ที่ให้ลงโทษ
ไล่ออกจากราชการเป็นผู้ฟ้องคดีเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการเข้าประชุม อ.ก.พ. กรมการจัดหางานของ
นาย พ. ซึ่งเคยเป็นประธานกรรมการผู้จัดการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงมาก่อนมีสภาพร้ายแรงอันอาจ
ทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามนัยมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ผู้ถูกฟ้องคดีจึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด โดยโต้แย้งว่าการประชุม อ.ก.พ.
กรมการจัดหางาน ต้องให้กรรมการสอบสวนผู้ฟ้องคดีเข้าร่วมการประชุมด้วยเพื่อชี้แจงตอบข้อซักถาม
ข้อสงสัยของ อ.ก.พ. เนื่องจากเป็นผู้รู้รายละเอียดในสำนวนการสอบสวนและมีเอกสารการสอบสวน
จำนวนมาก และนาย พ. ไม่ใช่คู่กรณีและไม่ได้มีส่วนได้เสียกับกรณีดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับในขณะเกิดเหตุไม่มีบทบัญญัติ และ ก.พ. ก็ไม่ได้ออกกฎ ก.พ. ไว้ว่า การประชุมของ อ.ก.พ. กรม จะต้องดำเนินการเช่นใด และบุคคลใดมีสิทธิเข้าร่วมประชุมหรือไม่ จึงต้องนำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อการพิจารณากรณีผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงของ อ.ก.พ. กรมการจัดหางาน ซึ่งถือว่าเป็นการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อ.ก.พ. ผู้ทำการพิจารณาจะต้องมีความเป็นกลางหรือไม่มีส่วนได้เสียในเรื่องนั้นๆ ตามมาตรา ๑๓ หรือกรณีมีเหตุอื่น ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง เมื่อนาย พ. เข้าร่วมประชุม อ.ก.พ. กรมการจัดหางานในฐานะ อ.ก.พ. กรมการจัดหางาน มิได้เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงตอบข้อซักถามข้อสงสัยของ อ.ก.พ. กรมการจัดหางาน และนาย พ. เคยเป็นประธานกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงผู้ฟ้องคดีมาก่อนและเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำการอันเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรง ควรลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการทั้ง อ.ก.พ. กรมการจัดหางานก็มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาผลการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งหากมีมติเป็นประการใด ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุต้องสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติดังกล่าวดังนั้น นาย พ. ย่อมต้องมีความเห็นเช่นเดิมตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยซึ่งตนทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ อันเป็นความเห็นที่เป็นปฏิบัติต่อผู้ฟ้องคดี กรณีนี้ย่อมเป็นเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันจะทำให้การพิจารณาทางปกครองของ อ.ก.พ. กรมการจัดหางานไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลให้มติ อ.ก.พ. กรมการจัดหางาน และคำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการและคำสั่งยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักการสำคัญว่า อ.ก.พ. กรม มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาผลการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและมติของ อ.ก.พ. กรม มีผลทำให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุต้องสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติดังกล่าว อ.ก.พ. กรม จึงเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองและการประชุม อ.ก.พ. กรม เป็นการพิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เจ้าหน้าที่ผู้ร่วมเป็น อ.ก.พ. กรม ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาทางปกครอง จึงต้องมีความเป็นกลางตามนัยมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น ถ้าเจ้าหน้าที่รู้ว่าตนมีกรณีดังกล่าว ก็ควรที่จะหยุดการพิจารณาเรื่องนั้นไว้ก่อนและแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหรือประธานกรรมการทราบ ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพราะหากยังพิจารณาเรื่องนั้นต่อไปและเห็นได้ชัดว่าความไม่เป็นกลางส่งผลโดยตรงต่อการใช้อำนาจอย่างไม่ถูกต้อง ชอบธรรมย่อมจะส่งผลให้คำสั่งทางปกครองที่ผู้มีอำนาจสั่งตามมติดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย

(กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง)

จัดกิจกรรมไม่ตรงวัตถุประสงค์โครงการ ... เบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่ได้ !

“ทรงอย่าง Bad ... Sad อย่างบ่อย ถ้าเธอไม่รักฉันก็คงต้องปล่อย”

นี่ “วัยลุง” กำลังสนุกอยู่กับเพลงของ “วัยรุ่นพินน้ำนม” อย่างไม่น่าเชื่อ ... เพลงนี้ถือ
เป็นเพลงฮิตติดหูที่ใคร ๆ ก็ร้องตามได้ ตั้งแต่วัยรุ่นพินน้ำนมไปจนถึงวัยไฮสคูลวิทยาลัย ไม่เว้นแม้แต่ผู้ใหญ่
อย่างลุงปกครอง คงเพราะด้วยท่วงทำนองและดนตรีที่สนุกสนาน เนื้อเพลงมีคำว่า Bad boy และ Good
boy แทรกอยู่เป็นช่วง ๆ ชวนให้เราเปล่งเสียงปลดปล่อยพลังกันตามประสานักเสียงเพลง ...

วันนี้ ... นายปกครองกำลังครุ่นเครงอยู่ท่ามกลาง
งานรื่นเริง เลยพาให้เด็กไปถึงคณิศพินภาพเกี่ยวกับการจัดโครงการ
สืบสานประเพณีไทยของเทศบาลแห่งหนึ่ง ซึ่งมีกิจกรรมหลายอย่าง
ตั้งแต่การทำบุญตักบาตร แข่งขันกีฬา การแสดงดนตรีรื่นเริง รวมทั้ง
มีดารามาโชว์ตัวด้วย นอกจากนี้ ยังมีโครงการฝึกอบรมผู้สูงอายุ
ซึ่งมีการพาไปทัศนศึกษาตามที่ต่าง ๆ รวมถึงพาไปไหว้พระ
เพื่อเตรียมพร้อมในการเป็นผู้สูงอายุ อย่างมีความสุข ภายหลังเสร็จสิ้น
โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว สำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดได้
เข้าตรวจสอบและให้เทศบาลเรียกเงินที่เบิกจ่ายในการจัดกิจกรรม
บางส่วนคืนคลัง เพราะไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ เรียกว่า .. งานเข้านายกเทศมนตรีเลยทีเดียว
ละครับ !

เพราะเหตุใด ... จึงต้องมีการเรียกเงินคืนดังกล่าว และท้ายที่สุดแล้ว ... ศาลปกครองสูงสุด
ท่านจะมีคำวินิจฉัยให้ต้องคืนหรือไม่ หรือส่วนไหนต้องคืน ส่วนไหนไม่ต้องคืน เพราะเหตุใด ... ไปติดตาม
คำตอบกันครับ !

เรื่องราวของคดีมีอยู่ว่า ... นายกเทศมนตรีของเทศบาลแห่งหนึ่ง
ได้จัดทำโครงการขึ้น ๒ โครงการ ได้แก่ โครงการเทศกาลสืบสานประเพณีตักบาตรเทโว ซึ่งมีวัตถุประสงค์
เพื่อทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและดำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น สนับสนุน
การท่องเที่ยว และกระตุ้นเศรษฐกิจ ตลอดจนสร้างความสามัคคีร่วมกัน ซึ่งโครงการนี้ นอกจากจะมีกิจกรรม
ทำบุญตักบาตรแล้ว ยังได้จัดให้มีการแข่งกีฬาพื้นบ้าน และที่พลาดไม่ได้สำหรับบรรดาขาแดนซ์ ก็คือ
มีการแสดงดนตรี และมีดารามาโชว์ตัวด้วย อีกทั้งยังมีการแสดงมายากล
และควงกระบองไฟ เพื่อเป็นสีสันของงาน รวมทั้งสิ้นถึง ๔ คืน

ส่วนอีกโครงการหนึ่งเป็นการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมและ
พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนความรู้และ
เตรียมความพร้อมการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีการแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์กับชุมชนอื่น เปิดโลกทัศน์ รวมถึงสร้างความสัมพันธ์ในการทำ
กิจกรรมเป็นหมู่คณะ ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวได้พาผู้สูงอายุไปทัศนศึกษา
ดูงานตามที่ต่าง ๆ และยังมีการไหว้พระ ๙ วัด ด้วย

การจัดโครงการข้างต้น ผ่านไปได้ด้วยดี แฮปปี้ทุกฝ่าย ...

แต่ใครจะคิดว่า ... เมื่อสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดเข้ามาตรวจสอบ กลับมีข้อสังเกต
ให้เรียกเงินจากผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องคลังของเทศบาล เพราะบางกิจกรรมไม่เป็นไป

ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล หรือเป็นการเบิกจ่ายที่ไม่เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด หลังจากทราบเรื่อง นายกเทศมนตรีอยู่เฉยไม่ได้แล้วสิครับ ! ต้องรีบทำหนังสือชี้แจงต่อสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด แต่ก็ได้รับคำตอบว่ายืนยันตามความเห็นที่ให้ไว้เดิม

นายกเทศมนตรีจึงได้มีหนังสือชี้แจงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เรื่องนี้ ท่านผู้ว่าฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

โครงการแรก คือ เทศกาลสืบสานประเพณีตักบาตรเทโว เห็นว่าเทศบาลควรจัดสถานที่และอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในวันตักบาตรเทโวก็เพียงพอที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดงานในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและกระตุ้นเศรษฐกิจในท้องถิ่นแล้ว ไม่จำเป็นต้องจ้างดนตรี ดารา นักร้อง การแสดงมายากล และควงกระบองไฟ ซึ่งการจัดงานถึง ๔ คืน เป็นการใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่ประหยัด ไม่คุ้มค่า และไม่คำนึงถึงฐานะการคลัง อันเป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ในข้อ ๖๗ ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเงินหรือ

ก่อนนี้ผูกพันได้แต่เฉพาะที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

ทั้งนี้ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่แจ้งเวียนแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลหรือมีกฎหมายให้อำนาจ รวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินการต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยให้เบิกจ่ายได้ตามงบประมาณที่ตั้งไว้ และเบิกจ่ายได้เท่าที่จำเป็นและประหยัด รวมถึงคำนึงถึงฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ ผู้ว่าฯ จึงเห็นด้วยกับข้อทักท้วงของสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดที่ให้เรียกเงินคืนในส่วนของการจ้างดนตรี นักร้อง ดารา การแสดงมายากล และควงกระบองไฟ

ส่วนโครงการที่สอง คือ การฝึกอบรมผู้สูงอายุ เห็นว่าเทศบาลมีอำนาจหน้าที่ให้ราษฎร (ผู้สูงอายุ) ได้รับการศึกษาอบรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมศึกษาดูงานจึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาล แต่กิจกรรมไหว้พระ ๙ วัด ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่และไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ เนื่องจากเป็นความเชื่อส่วนบุคคล มิได้เป็นประเพณีหรือวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ถือปฏิบัติมาแต่ดั้งเดิม จึงไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายจากเงินงบประมาณได้ นอกจากนี้ กรณีการเบิกจ่ายค่าสำรวจเส้นทางและสถานที่สำหรับทัศนศึกษาดูงานของโครงการนี้ เป็นการเบิกจ่ายที่ไม่จำเป็นและไม่ประหยัด เพราะสามารถดำเนินการโดยวิธีอื่นได้ เช่น การสอบถามทางโทรศัพท์ การค้นหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งไม่จำเป็นต้องเดินทางไปด้วยตนเอง ผู้ว่าฯ จึงเห็นด้วยกับข้อสังเกตของสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดที่ให้มีการเรียกเงินส่วนที่ว่าเป็น

นายกเทศมนตรีไม่เห็นด้วยกับผลการพิจารณาของผู้ว่าฯ จึงยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งต่อมารัฐมนตรีฯ ได้มีคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ นายกเทศมนตรีจึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง โดยฟ้องผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) เพื่อขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยทั้งสองฉบับ

คดีมีประเด็นที่ศาลต้องพิจารณาว่า ... คำวินิจฉัยของผู้ว่าฯ ในส่วนที่ให้เรียกเงินคืนคลังเทศบาลและคำวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของรัฐมนตรีฯ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการเทศบาลสืบสานประเพณีตักบาตรเทโว ในส่วนของค่าใช้จ่ายที่เกิดจากกิจกรรมการแข่งขันกีฬาพื้นบ้านและพิธีการทางศาสนา เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงสามารถเบิกจ่ายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ส่วนค่าใช้จ่ายในการจ้างวงดนตรี นักร้อง ดารา การแสดงมายากล และควงกระบองไฟ เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมบันเทิง ที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและประหยัดตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยข้างต้น ดังนั้น คำวินิจฉัยของผู้ว่าฯ ที่ให้เทศบาลเรียกเงินคืนส่วนดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

สำหรับโครงการฝึกอบรมผู้สูงอายุ ซึ่งมีกิจกรรมศึกษาดูงานการทำผ้าบาติก ดูงานชมรมผู้สูงอายุ ชมอุทยานศาสนาพระโพธิสัตว์กวนอิม หน้าบ้านพระอุโบสถศิลปะปูนปั้น ศาลาการเปรียญที่มีการแกะสลักไม้สักทั้งหลัง และนมัสการรูปหล่อหลวงพ่อดโต ชมพระราชนิเวศน์ รวมทั้งชมการบริหารจัดการตลาดน้ำ เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงสามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้ ส่วนกิจกรรมไหว้พระ ๙ วัด (ไม่ปรากฏว่ามีการประมาณการรายจ่ายแยกไว้โดยเฉพาะ) เป็นเพียงส่วนหนึ่งของโครงการดังกล่าว ซึ่งเป็นการเรียนรู้ถึงคุณค่าของโบราณวัตถุ หรือโบราณสถานที่ปรากฏตามวัดต่าง ๆ ถือเป็นเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้สูงอายุ อันเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลที่จะดำเนินการได้

ส่วนค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการจ้างเหมารถปรับอากาศ ค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าเช่าที่พักของผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่ที่ไปศึกษาดูงานตามโครงการฝึกอบรมฯ นี้ ไม่อาจแยกเป็นค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศึกษาดูงานและกิจกรรมไหว้พระ ๙ วัด ได้ เนื่องจากการจ้างเหมารถและเช่าที่พัก ตลอดจนการจ่ายเบี้ยเลี้ยงที่เกิดจากโครงการเดียวกัน ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากกิจกรรมในโครงการดังกล่าว จึงเบิกจ่ายได้ตามระเบียบและหนังสือเวียนของกระทรวงมหาดไทย

นอกจากนี้ กรณีการเบิกจ่ายค่าสำรวจเส้นทางและสถานที่ก่อนการทัศนศึกษาดูงาน ศาลเห็นว่า กำหนดการเดินทางศึกษาดูงานและกิจกรรมไหว้พระ ๙ วัด ในต่างจังหวัดรวม ๓ วัน ซึ่งในแต่ละวันมีการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ที่มีระยะทางห่างกัน การศึกษาและสำรวจเส้นทางเพื่อให้การจัดทำกิจกรรมสำเร็จตามวัตถุประสงค์จึงถือว่ามีความจำเป็นตามสมควร รวมทั้งการเลือกสถานที่พักที่จำเป็นต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับกิจกรรมและการเดินทางไปตามกิจกรรมที่กำหนด ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จะต้องมีความพร้อมสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการซึ่งเป็นผู้สูงอายุและคณะของเทศบาล การดูข้อมูลที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก ตามการโฆษณาโดยไม่ได้ไปดูสถานที่จริง อาจทำให้เกิดปัญหาไม่ตรงตามที่โฆษณาซึ่งเกิดขึ้นเป็นการทั่วไปและยากแก่การแก้ไขหากเกิดสภาพปัญหาดังกล่าว กรณีนี้จึงมีความจำเป็นตามสมควรที่จะต้องเดินทางไปสำรวจสถานที่ก่อน ดังนั้น การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในส่วนนี้จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ดังนั้น...

ดังนั้น คำวินิจฉัยของผู้ว่าฯ ในส่วนที่ให้เทศบาลเรียกเงินจากผู้ที่เกี่ยวข้อง กรณีเบิกจ่ายเงินตามโครงการฝึกอบรมผู้สูงอายุ ที่เป็นค่าสำรวจเส้นทาง สถานที่ สำหรับทัศนศึกษาดูงาน และค่าจ้างเหมารถปรับอากาศ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พักของผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่ที่ไปศึกษาดูงาน รวมทั้งกิจกรรมไหว้พระ ๙ วัด จึงเป็น**คำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย** เป็นเหตุให้คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีฯ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในส่วนดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาให้เพิกถอน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร. ๒๕๙/๒๕๖๕)

คดีดังกล่าว ... นับเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามโครงการของท้องถิ่น ที่จะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่และสอดคล้องวัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นและประหยัด จึงจะสามารถเบิกจ่ายจากงบประมาณของทางราชการได้โดยชอบ ซึ่งกรณีพิพาทนี้ศาลเห็นว่า กิจกรรมพิธีการทางศาสนาและการแข่งขันกีฬาพื้นบ้านสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการสืบสานประเพณีตักบาตรเทโว แต่การจ้างวงดนตรี นักร้อง ดารา แสดงมายากล และควงกระบองไฟนั้น ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมทั้งไม่เป็นการเบิกจ่ายที่จำเป็น และประหยัด จึงต้องเรียกคืนเงินในส่วนดังกล่าว สำหรับกิจกรรมศึกษาดูงานของผู้สูงอายุตามสถานที่ต่าง ๆ รวมถึงการไหว้พระ ๙ วัด อันเป็นกิจกรรมที่สามารถเรียนรู้ถึงคุณค่าของโบราณวัตถุ หรือโบราณสถานที่ปรากฏตามวัดต่าง ๆ ที่ได้เข้าเยี่ยมชมและสักการะ ซึ่งเปิดโลกทัศน์ให้กับผู้สูงอายุ จึงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมผู้สูงอายุที่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายได้

นอกจากนี้ ศาลยังได้วินิจฉัยให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องเดินทางไปสำรวจสถานที่ก่อน เนื่องจากผู้เข้าร่วมโครงการเป็นผู้สูงอายุและเป็นการเดินทางไปต่างจังหวัดหลายวัน ซึ่งหากดูเพียงการโฆษณา อาจทำให้เกิดปัญหาไม่ตรงตามที่โฆษณาเกิดขึ้นได้และเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ยาก

ฉะนั้น การดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ ท้องถิ่นจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบโดยเป็นไปตามระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งป้องกันปัญหาการถูกเรียกเงินคืนในภายหลัง จนต้องร้อง Sad อย่างบ่อย เหมือนกับอุทธรณ์ในคดีนี้ครับ ...

(อุทธรณ์คดีปกครอง ศาลปกครอง (admincourt.go.th))